

ЕПИДЕМИОЛОГИЈА

Предмет се налази у једанаестом блоку, и реализује се кроз 1 час предавања, 1 час вежби, 1 час студијског истраживачког рада недељно и 55 часова самосталног рада студента у току семестра. Предмет носи 4 ЕСПБ бода.

Образовни циљ предмета

Упознавање студената са основним дефиницијама, појмовима и циљевима епидемиологије, методама епидемиолошких истраживања и применом резултата тих истраживања у превенцији поремећаја здравља.

Упознавање студената са епидемиолошким методама које се користе у практичном раду и у истраживању обољења заразне, незаразне и непознате етиологије и да их то припреми за рад на превенцији и сузбијању обољења.

Исходи образовања

По завршетку наставе из предмета Епидемиологија од студената се очекује стицање следећих знања, вештина, ставова:

Знања:

Од студента се очекује да:

- сагледа обим појаве на основу показатеља обољевања и умирања
- објасни значај различитих резервоара и извора инфекције на примерима појединих епидемија
- објасни утицај диспозиције на кретање једне болести у популацији
- објасни контакт, воду, храну, Флигеове капи и ваздух као пут ширења инфекције
- објасни факторе ризика у настанку хроничних незаразних обољења
- објасни истраживање епидемије
- упозна са календаром обавезних имунизација; имунизација по епидемиолошким индикацијама; имунизација путника у међународном саобраћају
- процени индикације и контраиндикације за имунизацију
- објасни надзор над болничким инфекцијама у различитим здравственим установама

Вештине:

Од студента се очекује да буде способан да:

- користи расположиву медицинску документацију

- предлага мере за сузбијање ширења болести

Ставови:

- Идентификација фактора повезаних са појавом болести, и узрочних и оних који повећавају ризик особе да оболи, ствара основ за превенирање обољења.

Услови слушања наставе:

Да би слушао наставу на овом предмету, студент мора да буде уписан у једанаести блок Дипломског академског студијског програма -интегрисне студије за доктора медицине.

Облици наставе

Настава се одржава кроз предавања и вежбе.

Структура предмета

Наставне јединице по недељама:

МОДУЛ 1- ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ЕПИДЕМИОЛОГИЈЕ, ЕПИДЕМИОЛОШКЕ МЕТОДЕ И ЊИХОВА ПРИМЕНА (1,2,3,4,5) 1ЕСПБ

Наставна јединица 1

1. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

Предавање

- Предмет проучавања и задаци епидемиологије. Извори података о оболевању и умирању.
  - Дефиниција и циљеви епидемиологије, стратегија, однос према клиничким дисциплинама.
  - Подаци о популацији, подаци о умирању и оболевању, улога лекара опште медицине у обезбеђењу и коришћењу података.

Вежбе

- Мере здравља и болести.

Наставна јединица 2

2. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

Предавање

- Узрочност у епидемиологији. Врсте и типови епидемије.
  - Типови међусобне повезаности.
  - Појам довољног и неопходног узрока.
  - Епидемиолошки модели болести.
  - Карактеристике капљичних, контактних, хидричних, алиментарних и аерогених епидемија.

Вежбе

- Мере здравља и болести –СТАНДАРДИЗАЦИЈА.

**Наставна
јединица 3
Предавање**

3. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Епидемиолошки модели и концепти болести. Агенс, домаћин и средина.
  - Физички агенси, хемијски агенси, биолошки агенси.
  - Резервоар инфективних агенаса и извор заразе. Природно жаришне инфекције. Диспозиција.
  - Основни појмови. Загађење животне средине. Епидемиологија животне средине.

Вежбе

- Резервоари. Диспозиција. Агенс.

**Наставна
јединица 4
Предавање**

4. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Дескриптивни метод
  - Увод. Карактеристике особа: узраст, пол, професија, расна, етничка и верска припадност, социо-економско стање.
  - Хронолошке карактеристике поремећаја здравља. Краткотрајне измене у учесталости обољевања или умирања, цикличне варијације, секуларне варијације.
  - Топографске карактеристике поремећаја здравља. Интернационалне разлике. Разлике у земљи. Локална дистрибуција. Објашњење повезаности обољења са местом.

Вежбе

- Средина. Контакт.

**Наставна
јединица 5
Предавање**

5. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Аналитички метод. Експериментални метод.
  - Увод. Анамнестичке студије. Кохортне студије. Лонгитудинална испитивања и студије пресека. Тумачење резултата.
  - Предности и мане анамнестичких и кохортних студија.
  - Дизајнирање експерименталних студија. Етички аспекти експеримента. Предности и недостаци експерименталних студија. Врсте експерименталних студија и њихове специфичности.

Вежбе

- Вода. Храна.

**МОДУЛ 2- ПРЕВЕНЦИЈА, ПРЕВЕНТИВНА МЕДИЦИНА И ЈАВНО
ЗДРАВСТВО (1,2,3,4,5) 1 ЕСПБ
6. НЕДЕЉА НАСТАВЕ**

**Наставна
јединица 1
Предавање**

- Превенција поремећаја здравља. Пасивна имунизација.
  - Превенција, превентивна медицина и јавно здравство. Нивои превенције. Спречавање болести и повреда некад и сад. Научне основе, дилеме и ограничења превенције. Стратегија превентивног рада.
  - Имуни серуми и антисеруми. Хумани имуноглобулини.

Вежбе

- Ваздух. Вектори

7. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

**Наставна
јединица 2
Предавање**

- Активна имунизација.
  - Организација обавезне имунизације против заразних болести. Фаза припремања имунизације. Фаза извођења имунизација. Фаза извештавања и евалуације резултата имунизације.
  - Примена вакцина и значај активне имунизације. Врсте вакцина.

Вежбе

- Дескриптивни метод.

8. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

**Наставна
јединица 3
Предавање**

- Интрахоспиталне инфекције.
  - Дефиниција и епидемиолошке карактеристике болничких инфекција. Контрола болничких инфекција.

Вежбе

- Дескриптивни метод. Тест.

9. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

**Наставна
јединица 4
Предавање**

- Епидемиолошки надзор. Скрининг.
  - Дефиниција, предмет и значај надзора. Циљеви надзора. Елементи система надзора. Методи надзора. Евалуација система надзора.
  - Дефиниција и циљ скрининга. Врсте скрининга. Параметри скрининг теста. Критеријуми за извођење скрининг програма. Извори пристрасности при процени скрининг теста.

Вежбе

- Аналитички метод.

Наставна
јединица 5
Предавање

10. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Истраживање епидемије.
  - Дефинисати епидемију и испитати расподелу оболелих. Обратити пажњу на комбинације (интеракције) релевантних варијабли. Поставити хипотезу. Тестирати хипотезу. Предложити мере спречавања и сузбијања.

Вежбе

- Експериментални метод. Истраживање епидемије

МОДУЛ 3- ЕПИДЕМИОЛОГИЈА БОЛЕСТИ НЕЗАРАЗНЕ И НЕПОЗНАТЕ ЕТИОЛОГИЈЕ (1) 1 ЕСПБ

Наставна
јединица 1
Предавање

11. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Епидемиологија незаразних болести.
  - Епидемиологија хроничних незаразних болести.
  - Епидемиологија малигнух тумора.
  - Епидемиологија кардиоваскуларних болести.
  - Епидемиологија дијабетеса.
  - Епидемиологија неуролошких обољења.

Вежбе

- Превенција болести незаразне и непознате етиологије.

МОДУЛ 4- ПРОТИВЕПИДЕМИЈСКЕ МЕРЕ (1) 0,5 ЕСПБ

Наставна
јединица 1
Предавање

12. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Противеписидемијске мере. Национална патологија.
  - Мере сузбијања заразних болести: према болеснику и према околини.

Вежбе

- Превенција респираторних инфекција. Превенција трансмисивних болести и антропозооза. Превенција цревних инфекција.

МОДУЛ 5- НОВИ ПРАВЦИ РАЗВОЈА ЕПИДЕМИОЛОГИЈЕ (1,2,3) 0,5 ЕСПБ

Наставна
јединица 1
Предавање

13. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Клиничка епидемиологија.
  - Дефиниција и значај. Области клиничке епидемиологије. Анализа одлучивања.

Вежбе

- Вакцинација. ТЕСТ

Наставна
јединица 2

14. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Предавање**
- Нови правци развоја епидемиологије.
    - Епидемиологија фактора ризика. Алтернативе епидемиологији фактора ризика.
    - Фармакоепидемиологија. Молекуларна епидемиологија. Генетска епидемиологија.

- Вежбе**
- Скрининг. Интрахоспиталне инфекције.

**Наставна
јединица 3**

15. НЕДЕЉА НАСТАВЕ

- Предавање**
- Ванредне мере. Биолошки рат.

- Вежбе**
- Противепидемијске мере. Законски прописи. Елиминација и ерадикација.

Предиспитне обавезе:

Студенти активно учествују у практичној настави. Наставници који изводе наставу ће оцењивати њихово знање, вештину и ставове испољене приликом активности студента оценама од 5 до 10.

Начин полагања испита и оцењивања:

Испит се полаже у форми теста и усмено.

Оцена на испиту чини 70% крајње оцене студента, док оцена знања, вештина и ставова испољених током наставе чини 30% крајње оцене студента. Оцена се креће у распону од 5 до 10.

Осим оцене на скали од 5 до 10, студент добија и једну од оцена из следеће табеле:

- A – 10% студената са најбољим успехом на испиту
- B – 25% следећих са нижим успехом на испиту
- C – 30% следећих са још нижим успехом на испиту
- D – 25% следећих са још нижим успехом на испиту
- E – 10% студената са најслабијим успехом на испиту
- Fx – студенти којима треба још мало да би припремили испит
- F – студенти који нису положили

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
предавања	15	тест	20
практична настава	15	практични испит	
колоквијум-и		усмени испит	50
семинар-и			

Званична литература:

- Радовановић З., Влајинац Х. (уредници): Општа епидемиологија, IV издање, Наука, Београд, 2001.